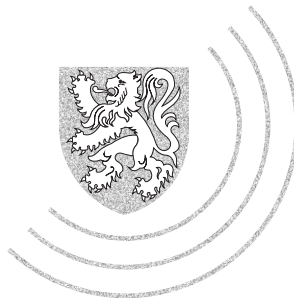

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

16 januari 2003

GEDACHTEWISSELINGEN

over de milieubeleidsovereenkomst Gasolietanks voor de verwarming van gebouwen

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening
uitgebracht door de heren Paul Wille en Johan Malcorps**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

INHOUD

Blz.

DEEL A. GEDACHTEWISSELING VAN 18 APRIL 2002 OVER HET EVALUATIE- VERSLAG 2001 EN HET JAARVERSLAG 2001 VAN DE MILIEUBELEIDS- OVEREENKOMST GASOLIETANKS VOOR DE VERWARMING VAN GE- BOUWEN	4
I. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN	4
II.BESPREKING	10
DEEL B. GEDACHTEWISSELING VAN 5 DECEMBER 2002 OVER HET ONTWERP VAN MILIEUBELEIDSOVEREENKOMST HOUDENDE WIJZIGING VAN DE LOPENDE MILIEUBELEIDSOVEREENKOMST GASOLIETANKS VOOR DE VERWARMING VAN GEBOUWEN	14
I. INLEIDENDE UITEENZETTING	14
II.BESPREKING	15

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak op 18 april 2002 het Evaluatieverslag 2001 en het Jaarverslag 2001 van de milieubeleidsovereenkomst Gasolietanks voor de verwarming van gebouwen. Deze verslagen werden op 27 maart 2002 aan het Vlaams Parlement bezorgd in uitvoering van artikel 12, § 1, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsovereenkomsten. Over de bespreking ervan wordt door de heer Paul Wille verslag uitgebracht in deel A van dit verslag.

In het verlengde daarvan besprak de commissie op 5 december 2002 een ontwerp van milieubeleidsovereenkomst houdende wijziging van de lopende beleidsovereenkomst Gasolietanks voor de verwarming van gebouwen. Dit ontwerp werd op 19 november 2002 aan het Vlaams Parlement bezorgd in uitvoering van artikel 6, § 4, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsovereenkomsten. Over de bespreking ervan wordt door de heer Johan Malcorps verslag uitgebracht in deel B van dit verslag.

DEEL A. GEDACHTEWISSELING VAN 18 APRIL 2002 OVER HET EVALUATIEVERSLAG 2001 EN HET JAARVERSLAG 2001 VAN DE MILIEUBELEIDSOVEREENKOMST GASOLIETANKS VOOR DE VERWARMING VAN GEBOUWEN

I. INLEIDENDE UITEENZETTINGEN

I.1. Algemeen

Minister *Vera Dua*, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, onderstreept het belang van de milieubeleidsovereenkomst. Het aantal gasolietanks wordt geraamd op 760.000, waarvan 450.000 ondergrondse. Het feit dat de gebruiker van een gasolietank met een bodem- en/of grondwaterverontreiniging door een lekkende tank wordt geconfronteerd, heeft belangrijke financiële gevolgen. Deze problematiek heeft aanleiding gegeven tot ongerustheid bij de bevolking, maar ook tot bereidheid van de sector om samen met de overheid naar oplossingen te zoeken. Het dossier van de milieubeleidsovereenkomst evolueert volgens de minister vrij gunstig.

Zoals voorzien in het decreet op de milieubeleidsovereenkomsten moet jaarlijks een evaluatie voorgesteld worden aan het Vlaams Parlement. De Vlaamse regering heeft op 22 maart 2002 kennis genomen van de evaluatie en daarna het evaluatieverslag aan het Vlaams Parlement overgemaakt. Het is nu aan het Vlaams Parlement om te oordelen over de werking en de voortzetting van de milieubeleidsovereenkomst.

I.2. Toelichting van de verslagen

De heer *François Wambacq*, afdelingshoofd van de afdeling Milieuvergunningen van Aminal, geeft toelichting bij de voorliggende verslagen.

Overeenkomstig artikel 12, § 1, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsovereenkomsten moeten de partijen jaarlijks bij het Vlaams Parlement verslag uitbrengen over de uitvoering van de milieubeleidsovereenkomst (MBO). Met toepassing van deze bepalingen werd door de Technische Begeleidingsgroep, waarin alle betrokken partijen zijn vertegenwoordigd, een verslag opgesteld dat de periode van 17 november 2000 tot en met 31 december 2001 bestrijkt. Het jaarverslag 2001 werd door de Technische Begeleidingsgroep goedgekeurd op 15 februari 2002.

Daarnaast voorziet artikel 6 van bedoelde MBO in het kader van de controle op de uitvoering ervan, dat de Afdeling Milieuvergunningen van Aminal jaarlijks de resultaten die de sector heeft behaald in het licht van de in de overeenkomst vooropgestelde doelstellingen, moet evalueren. Het evaluatieverslag 2001 dat is opgesteld door de afdeling Milieuvergunningen wordt eveneens voorgelegd aan het Vlaams Parlement.

– MBO Gasolietanks

Overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsovereenkomsten, werd met betrekking tot de gasoliehouders voor de verwarming van gebouwen een milieubeleidsovereenkomst afgesloten tussen het Vlaamse Gewest enerzijds en de volgende overkoepelende representatieve organisaties van ondernemingen anderzijds : de Belgische Federatie der Brandstoffenhandelaars vzw, de Belgische Petroleum Unie vzw en de Industrie van Minerale Oliën van België vzw (IMOB).

De MBO werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 7 november 2000. Conform artikel 6, § 7, van voormeld decreet van 15 juni 1994 als ook van artikel 2 van de MBO, trad de overeen-

komst in werking op de tiende dag na de publicatie ervan, dus op 17 november 2000. Zoals bepaald in artikel 2 van de MBO, is deze afgesloten voor de duur van vier jaar en gaat de looptijd ervan bijgevolg van 17 november 2000 tot en met 16 november 2004.

– *Doelstelling van de milieubeleidsovereenkomst*

De doelstelling van de MBO is de bescherming van bodem en grondwater ten aanzien van de bestaande tanks voor de opslag van gasolie tot maximum 20.000 liter voor de verwarming van gebouwen. Voor nieuwe tanks geldt een strenge regelgeving en worden de risico's binnen een aanvaardbaar niveau gehouden. Het aantal bestaande dergelijke opslagplaatsen in het Vlaamse Gewest werd daarbij geraamd op 760.000, waarvan een 450.000-tal ondergrondse.

Conform artikel 3 heeft de MBO betrekking op de bestaande gasolietanks die een inhoud hebben van maximum 20.000 liter, die bestemd zijn voor de verwarming van gebouwen en die overeenkomstig de Vlarem-indelingslijst niet-vergunningsplichtig zijn (dus ofwel niet ingedeeld zijn ofwel slechts ingedeeld in de derde klasse).

– *Controle op de uitvoering van de MBO*

Artikel 6, § 1, van de MBO bepaalt dat de afdeling Milieuvergunningen jaarlijks de resultaten die de sector heeft behaald, evalueert in het licht van de in de MBO vooropgestelde doelstellingen. Overeenkomstig artikel 6, § 2, wordt een Technische Begeleidingsgroep opgericht, bestaande uit vertegenwoordigers van AMINAL, OVAM, elke federatie die deze MBO heeft ondertekend, de vzw Informatie en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSOG).

De Technische Begeleidingsgroep is belast met de volgende taken :

- het begeleiden en coördineren van de uitvoering van onderhavige milieubeleidsovereenkomst ;
- het nemen van alle nodige initiatieven en het onderzoeken van mogelijke knelpunten met betrekking tot de uitvoering van de milieubeleidsovereenkomst.

– *Verbindenissen aangaande door de sector*

De concrete doelstellingen van de MBO en de verbindenissen die de sector met deze overeenkomst heeft aangaan, zijn als volgt verwoord in artikel 4 van de overeenkomst :

- 1° aan particuliere verbruikers zal op een continue wijze informatie worden verstrekt over de reglementering die van toepassing is op de tanks (voorwaarden en controlemodaliteiten) ;
- 2° met ingang van 1 augustus 2000 zullen enkel tanks nog worden gevuld of bijgevoerd wanneer deze met de voorgeschreven overvulbeveiliging zijn uitgerust ;
- 3° het periodiek onderzoek van de tank, zal worden uitgevoerd tegen een prijs die lager is of gelijk is aan een vastgestelde maximumprijs in zoverre door de exploitant beroep gedaan wordt op een erkend technicus die voorkomt op een lijst opgesteld door de sector. De exploitant behoudt evenwel het recht om een ander erkend technicus te kiezen ;
- 4° de sector zal in het kader van het financierings- en verzekeringsmechanisme, zoals bedoeld in 6°, een databank oprichten die volgende gegevens zal bevatten :
 - een overzicht van de in Vlaanderen gecontroleerde tanks. De sector stimuleert de particuliere verbruikers om gecontroleerde tanks aan de sector te melden ;
 - het tijdstip van de eerste en latere periodieke onderzoeken ;
 - het resultaat van het onderzoek en de te nemen maatregelen ;
 - de na het onderzoek genomen maatregelen ;
- 5° alle eerste periodieke onderzoeken zullen vanaf 1 augustus 2000 in het kader van deze MBO worden uitgevoerd conform de Vlarem-voorschriften, aangevuld met een lekdichtheidsonderzoek voor ondergrondse tanks.

Prioritair worden de tanks gecontroleerd die gelegen zijn in waterwingebieden en beschermingszones zoals afgebakend volgens de bepalingen van het grondwaterdecreet. Alle ondergrondse tanks moeten worden onderzocht vóór 1 augustus 2002, alle bovengrondse tanks vóór 1 augustus 2003.

De gecontroleerde tanks worden uitgerust met de zogenaamde 'groene dop'. De sector duidt in overleg met de Technische Begeleidingsgroep een onafhankelijk controlebureau aan dat moet garanderen dat de gegevens van de databank overeenstemmen met de werkelijkheid.

Jaarlijks rapporteert de sector, in het kader van het financierings- en verzekeringsmechanisme, aan de Technische Begeleidingsgroep over het aantal uitgevoerde onderzoeken en het aantal tanks waarvoor bijzondere maatregelen zijn vereist ;

- 6° de sector werkt mee aan de uitbouw van een financierings- en verzekeringsmechanisme ter dekking van de kosten voor de sanering van verontreinigingen veroorzaakt door een tank, voor de sanering van de grond rondom de tank en voor tankcleaning ; dit zowel voor verontreinigingen die zijn vastgesteld bij de eerste controle als nadien.

Het mechanisme bevat een retroactieve werking, waarvan de voorwaarden worden bepaald door de Technische Begeleidingsgroep. De minimale voorwaarden zijn :

- beperking in de tijd ;
- voor de schade die niet werd gedekt door de verzekering ;
- voor elke in werking zijnde, bestaande installatie en voorzover dat na wegwerking van de eventuele bodemverontreiniging de gesaneerde installatie nog op gasolie blijft verder werken ;
- indien nodig zullen individuele gevallen binnen de Technische Begeleidingsgroep worden beoordeeld.

Dit mechanisme kan eveneens tussenkomen in de kosten van uitgevoerde periodieke onderzoeken en de preventieve maatregelen ter voorkoming van bodemverontreiniging.

Tegen uiterlijk 1 augustus 2000 richt de sector een informatiepunt op waar de particuliere verbruikers terecht kunnen voor informatie over het financieringsmechanisme. Wanneer de voorwaarden en de procedure voor terugbetaling van de saneringskosten zijn vastgelegd, richt de sector een contactpunt op waar particuliere verbruikers de bewijzen van hun saneringskosten kunnen indienen. De sector informeert de bevolking over het bestaan van het informatie- en contactpunt en de mogelijkheid om bewijzen van saneringskosten in te dienen en door het financieringsmechanisme terugbetaald te krijgen.

– Verslaggeving / Evaluatie

Gezien de looptijd van de MBO van 17 november 2000 tot en met 16 november 2004, heeft de huidige verslaggeving en evaluatie betrekking op het eerste toepassingsjaar van de overeenkomst. Het jaarverslag 2001 bevat een uitvoerige verslag over de uitvoering van de MBO door de betrokken partijen gedurende de periode van 17 november 2000 tot en met 31 december 2001.

Zoals uit het jaarverslag kan worden afgeleid en in het evaluatieverslag van de afdeling Milieuvergunningen is aangegeven, kunnen met betrekking tot de evaluatie van de uitvoering van de MBO door de sector in de beschouwde eerste periode de volgende hoofdconclusies worden aangegeven :

1° Informatieplicht aan de burgers

De heer *Wambacq* stelt dat uit de toelichting in het jaarverslag 2001, en de bijgevoegde documentatie, blijkt dat de sector van deze verbintenis in de beschouwde periode zeer uitvoerig werk heeft gemaakt.

2° Vullen en bijvullen van gasolietanks met ingang van 1 augustus 2000 slechts wanneer deze zijn uitgerust met de voorgeschreven overvulbeveiliging

Ook van deze verbintenis heeft de sector in de beschouwde periode zeer uitvoerig werk gemaakt, zeker inzake informatie en sensibilisering.

3° Periodiek onderzoek van de gasolietank tegen een vastgestelde maximumprijs in zoverre door de exploitant beroep gedaan wordt op een erkend technicus die voorkomt op een lijst opgesteld door de sector

De sector heeft ondertussen een aanzet gegeven tot realisatie van deze verbintenis. Er is tot dusver evenwel slechts één erkend controlebureau (OCB) waarmee de sector bijna onmiddellijk een akkoord heeft kunnen afsluiten voor onderzoeken conform Vlarex :

De maximumtarieven betekenen geen opgelegde tarifiering, want elke technicus blijft vrij om een andere prijs te hanteren.

In de beschouwde periode werd door de Technische Begeleidingsgroep wel reeds een realistische

maximumprijs (exclusief BTW) vastgesteld voor een gasolietank met een tankinhoud kleiner dan 10.000 liter, namelijk : 60 euro voor een bovengrondse gasolietank ; voor een ondergrondse tank met dichtheidsproef : 85 euro en voor een ondergrondse gasolietank waarbij geen dichtheidsproef plaatsvindt : 70 euro.

Voor de controleonderzoeken van grotere tanks is een onderling relevant prijsverschil niet uitgesloten, vermits hier in bepaalde gevallen bijkomend een corrosiviteitsonderzoek dient te gebeuren (Vlarem-II afdeling 5.17.2). Voor dergelijke tanks gebeurt het onderzoek het best geval per geval volgens prijsafpraak.

Er is geoordeeld dat één controlebureau erg weinig is. Het is de bedoeling dat in 2002 een meer uitgebreide lijst zou worden opgesteld van erkende technici die tegen de vastgestelde maximumprijs de voorgeschreven controleonderzoeken kwaliteitsvol willen uitvoeren. Alle erkende technici zijn inmiddels door de afdeling Milieuvergunningen aangeschreven, zodat verwacht kan worden dat deze uitgebreide lijst vanaf juni 2002 beschikbaar zal zijn.

4° Oprichten van een databank door de sector in het kader van het financierings- en verzekeringsmechanisme

Vooralsnog is geen oplossing gevonden voor het financierings- en verzekeringsmechanisme zoals bedoeld in artikel 4, 6°, van de MBO. Vermits de oprichting van de databank is gekaderd in het vooropgestelde financierings- en verzekeringsmechanisme, werd de databank nog niet gerealiseerd. De krijtlijnen ervan werden echter wel reeds uitgewerkt in de juridische subwerkgroep IV van de federale werkgroep “gasolietanks”.

5° Uitvoering van alle eerste periodieke onderzoeken vanaf 1 augustus 2000 conform de Vlarem-voorschriften, aangevuld met een lekdichtheidsonderzoek voor ondergrondse tanks

Alle eerste periodieke onderzoeken gebeuren overeenkomstig Vlarem. Voor de particuliere gasolietanks tot 5.000 liter is louter een visueel onderzoek door Vlarem voorgeschreven. Voor ondergrondse tanks wordt het engagement aangegaan voor een bijkomend lekdichtheidsonderzoek. In de beschouwde periode kon men de realisatie van deze verbintenis nog niet volledig tot uitvoering

brengen. Ongeveer 50 percent van de 760.000 tanks zou zijn uitgerust met een “groene dop”. Nadere gegevens in functie van de ligging van de tank, al of niet in een waterwingebied, zijn niet bekend.

De taak van het onafhankelijk controlebureau bestaat er volgens de MBO in te garanderen dat de gegevens van de (op te richten) databank overeenstemmen met de werkelijkheid. Omdat de aanduiding van een onafhankelijk controlebureau slechts zinvol is bij de oprichting van de databank, is vooralsnog dus nog geen onafhankelijk controlebureau aangeduid.

6° (Meewerken aan de) Uitbouw van een financierings- en verzekeringsmechanisme ter dekking van de kosten voor de sanering van verontreinigingen veroorzaakt door een tank, voor de sanering van de grond rondom de tank en voor tankcleaning ; dit zowel voor verontreinigingen die zijn vastgesteld bij de eerste controle als nadien

Met het oog op de uitbouw van een financierings- en verzekeringsmechanisme heeft de sector gedurende de beschouwde periode zeer intensief meegewerkt aan de federale werkgroep ad hoc “gasolietanks”. De eerste resultaten van deze federale werkgroep werden pas eind november 2001 bereikt. Ondanks de inzet van de sector, kon dan ook (nog) geen concreet resultaat worden bereikt nopens de uitbouw van een financierings- en verzekeringsmechanisme.

– Conclusie

De heer *François Wambacq* wijst er nogmaals op dat het hier om de resultaten gaat van de eerste periode van één jaar op een totale duurtijd van vier jaar. Uiteraard kunnen dan nog niet alle doelstellingen gerealiseerd zijn. Dit laatste is het geval voor het financierings- en verzekeringsmechanisme, en de ermee verbonden databank.

De conclusie is dat de particuliere gebruikers van gasolietanks minstens weet hebben van de problematiek, van de Vlarem-voorschriften en van de voorgeschreven onderzoeken van de gasolietanks. De kennis ervan blijkt ruim verspreid onder de bevolking. Het dossier is in volle evolutie en er is een enorme vooruitgang inzake informatie geboekt tegenover het verleden.

I.3. Toelichting door de minister

– *Uitstel van de eerste controle*

De deadline voor de eerste controle van de bestaande gasolietanks, namelijk een visuele controle van de tank, een onderzoek naar de aanwezigheid van water en slib en de plaatsing of controle van de overvulbeveiliging, waarna de eigenaar een conformiteitsattest ontvangt en op de tank een merkteken (een 'groene' of 'rode dop' of merkplaatje) wordt aangebracht, was voorzien op 1 augustus 2000, die van bovengrondse tanks op 1 augustus 2001. Minister *Vera Dua* stelt dat, omdat de deadline voor de controle en de lekdichtheidsproef zeer moeilijk haalbaar bleek te zijn, eind 1999 besloten werd de eerste periodieke controle met een jaar uit te stellen. De termijnen werden via een sectorale afwijking van *Vlarem II* verlengd. Bovendien werd de eerste controle aangevuld met een lekdichtheidsproef. Een aantal andere maatregelen werden opgenomen in de MBO.

Vóór 1 augustus 2002 moet de controle van ondergrondse gasolietanks uitgevoerd zijn, wat het grote belang van het fonds impliceert. Verschillende burgers bleken de controle uit te stellen uit vrees dat er een eventuele lek of verontreiniging aan het licht zou komen, met alle nadelige financiële gevolgen vandien, temeer omdat de verzekering (nog) niet tussenkomt. Er wordt getracht via duidelijke communicatie die onrust weg te nemen.

Toch blijkt uit een enquête, uitgevoerd door de mazoutsector (jaarverslag, bijlage 4) dat ruim 50 procent van de tanks gecontroleerd zijn en uitgerust met de 'groene dop' en dat bijna 70 procent van de tanks is uitgerust met een overvulbeveiliging. Intussen zullen deze cijfers wellicht hoger liggen. Toch is er bij de sector op aangedrongen deze deadline te respecteren. Er kan niet nogmaals uitstel worden verleend voor de eerste controle. Het is wel zo dat tanks na 1 augustus 2002 nog gevuld mogen worden indien vóór de vulling de eerste controle wordt uitgevoerd. Een overvulbeveiliging is evenwel al verplicht sinds 1 augustus 2000. De verzekeringssector wenst voor gasolieleveranciers het risico van overvulling niet meer te dekken. Dit is ook een onrechtstreekse stimulans tot het plaatsen van een overvulbeveiliging. De vaste prijs neemt ook deels de onzekerheid bij de particulieren weg.

Wat betreft de verplichtingen voor de particulieren, zijn er al heel wat inspanningen gedaan door de sector, getuige daarvan de kopieën van folders en brieven in bijlage 3 bij het jaarverslag.

– *Werkgroep Gasolietanks*

In augustus 2000 werd op initiatief van de minister een werkgroep Gasolietanks opgestart, bestaande uit vertegenwoordigers van de drie gewesten (kabinetten en administraties), de federale overheid (kabinet en administratie) en de mazoutsector. In sommige van deze werkgroepen was eveneens de verzekeringssector betrokken. Kort daarna werd het voorzitterschap van deze werkgroep overgenomen door het Bestuur Energie van het federale Ministerie van Economische Zaken, gezien het belang van de federale input voor de oprichting van het fonds.

De werkgroep is onderverdeeld in 4 werkgroepen :

- Tankbouw (constructienormen, NBN-norm), onder voorzitterschap van het Bestuur Energie ;
- Harmonisatie van de wetgeving onder voorzitterschap van het Brussels Instituut voor Milieubeheer (BIM) ;
- Werking en financiering van het fonds, voorgezeten door Brafco (Belgische Federatie der Brandstoffenhandelaars) ;
- Juridische aspecten, voorgezeten door Informazout.

Begin 2002 heeft de werkgroep Gasolietanks haar Eindrapport ingediend. Dit rapport, dat aan het Vlaams Parlement is voorgelegd, is louter een verslag met aanduiding van de knelpunten, voorstellen en beleidsaanbevelingen. Het heeft als uitgangspunt gediend voor de uitwerking van verdere voorstellen. Door deze werkgroep hebben de verschillende partners in dit dossier overeenstemming bereikt.

– *Prijzen bij controles*

De vaste prijs is een belangrijk gegeven. Een groot deel van de klachten hebben betrekking op of houden minstens verband met de (te hoge) prijs die sommige erkende technici hanteerden. Het probleem van de prijzen is aangekaart, waarop de Technische Begeleidingsgroep tijdens de vergadering van 7 december 2001 vaste prijzen heeft vastgesteld die gelden bij de controles.

Momenteel zijn de erkende technici aangeschreven met de vraag of zij tegen deze vastgestelde prijs de controles willen uitvoeren. Een reactie wordt verwacht tegen 1 mei 2002. De erkende technici die zich engageren tegen die prijs, worden opgenomen

in een aparte lijst. Deze lijst zal aan Informazout, VVSG en het publiek bekendgemaakt worden tegen 1 juni 2002.

– *Financierings- en verzekeringsmechanisme*

Over een vergelijkbaar dossier, namelijk het fonds voor de sanering van benzinestations (BOFAS), was er een negatief advies van de Raad van State. Dit fonds werd zodanig geconcipeerd dat op federaal niveau een instrument werd gecreëerd om financiële middelen te innen. Via een orgaan samengesteld uit de gewesten, zouden deze middelen op gewestelijk niveau worden uitgegeven. Volgens de Raad van State is dergelijke federale regeling echter strijdig met de bepalingen van de Grondwet. Momenteel probeert men hiervoor een oplossing te zoeken. Ook in het dossier van de gasolietanks werd het concept van het fonds op een vergelijkbare manier uitgewerkt. Daarom wordt er gezocht naar een spoedige en correcte oplossing

Er is absolute noodzaak aan een fonds om de historische verontreiniging, namelijk de al vastgestelde of nog vast te stellen verontreiniging naar aanleiding van de eerste controles, te verwijderen. De kosten hiervoor worden geschat op ruim 130 miljoen euro of 5,2 miljard frank. Voor nieuwe, toekomstige verontreiniging (lekken) is de verzekeringssector bereid een product aan te bieden als uitbreiding van de brandpolis. De verzekeringssector eist evenwel een extra controle, namelijk de corrosiemeting om een betere inschatting van het risico en van de levensduur van de tank te kunnen maken. In de komende aanpassing van Vlarem zal de mogelijkheid worden gecreëerd om een corrosietest uit te voeren. Het betreft slechts een mogelijkheid, maar geen verplichting.

Het eindrapport had al een kader voor de oprichting van een dergelijk fonds uitgewerkt. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State over het BOFAS-dossier, werd op vraag van de minister door de sector een voorstel uitgewerkt.

Het voorstel komt erop neer dat de sector dit fonds zou oprichten. Hiertoe moet evenwel op federaal vlak het Koninklijk Besluit van 11 oktober 1971 houdende verplichting inzake opslagmiddelen en opslag van aardolieproducten worden aangepast. Hierin zal een bijkomende voorwaarde moeten worden opgenomen inzake aansluiting bij een fonds dat minimaal 40 percent van de markt vertegenwoordigt. Uit contacten met de federale Staatssecretaris voor Energie en Duurzame Ontwikke-

ling blijkt dat de procedure voor de aanpassing van dit KB tegen begin mei 2002 afgerond zou zijn.

De drie gewesten staan in voor de erkenning van het fonds. Er is bij de andere gewestministers bevoegd voor Leefmilieu op aangedrongen om dit fonds in hun regio snel te erkennen.

De huidige MBO moet aangevuld worden met duidelijke bepalingen omtrent de werking en erkenning van het financierings- en verzekeringsmechanisme. Deze aanpassing kan overgenomen worden door de andere gewesten. Deze procedure is vergelijkbaar met deze van de MBO Afgedankte Elektrische en Elektronische Apparaten (AEEA).

In het protocolakkoord dat door de gewestelijke milieuministers is ondertekend, is het zoeken naar en het uitwerken van het fonds voor de sanering van gasolietanks één van de prioriteiten. Via overleg in het kader van dit protocolakkoord is het dossier voorgelegd aan de Vlaamse regering. Ook de mazoutsector heeft het dossier al voorgelegd aan de andere gewestelijke milieuministers.

Het is de vaste wil van de overheid en de mazoutsector om nog dit jaar een fonds op te richten. Dit fonds zal retroactief werken. Vanaf nu kunnen particulieren die geconfronteerd worden met een vervuiling of die vazen geconfronteerd te worden met een lekkende tank, terecht bij het call-center van Informazout voor informatie en bijstand. Zo kan een particulier bij schade (lekken, verontreiniging) een document opsturen naar dit call-center, zodat een dossier kan worden geopend

De verzekeringssector is bereid om via een uitbreiding van de brandpolis een aanvullende verzekering aan te bieden. In de toekomst dekt het fonds ook dat wat niet door de verzekering wordt gedekt (bijvoorbeeld particulieren die geen verzekering hebben).

Uit overleg met de gassector (Figas) blijkt dat deze sector ook bereid is om een steentje bij te dragen. Particulieren die overschakelen van gasolie op gas worden financieel ondersteund om hun tank te verwijderen. Indien de tank niet kan worden verwijderd, kan ze worden opgevuld met een inert materiaal (zand, betonschuim, en dergelijke).

Ook de federale staatssecretaris voor energie werkt aan een regeling om de gassector in deze haar verantwoordelijkheid te laten opnemen. Binnenkort wordt dit voorstel voorgesteld onder de noemer 'het substitutiebeleid voor mazout'.

II. BESPREKING

– Algemeen

De heer *Paul Wille* begrijpt dat niet alle problemen inzake stookolietanks kunnen opgelost worden op één jaar tijd. Het lid stelt echter vast dat de onzekerheid bij de burger is gebleven, wat te betreuren valt. Ook de uitvoering van de doelstellingen loopt niet van een leien dakje. De algemene conclusie is dat de onzekerheid niet of onvoldoende wordt weggewerkt en dat er nog een hele reeks van knelpunten is, getuige de vele vragen bij de verwezenlijking van de doelstellingen, de aard en de uitvoering van de controles, het fonds en de databank.

De heer *Jacky Maes* wijst op een aantal onvolledigheden. De doelstellingen van de MBO zijn goed, maar bij de uitvoering ervan loopt het mis. Er moet gesleuteld worden aan de methodieken. Volgens het verslag worden de doelstellingen gerealiseerd, maar volgens berichten in de krant blijken ze niet te zijn. De afgenomen tests blijken niet sluitend te zijn en geen waarborg te bieden dat de tanks dicht zijn.

De heer *Jos Bex* is van oordeel dat men naar aanleiding van het jaarverslag vragen kan stellen over de opvolging van alle doelstellingen van de MBO. Een toelichting door de sector is aangewezen, want de sector lijkt zwaar in gebreke te zijn gebleven.

Verder betreurt de spreker het groot aantal tegenstrijdigheden in het jaarverslag in samenhang met de bijgevoegde documentatiemap, die volgens hem integraal deel uitmaakt van het jaarverslag. Aan de ene kant wordt in bepaalde teksten uitdrukkelijk gesteld dat de producenten hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, waar elders wordt verwezen naar de verantwoordelijkheid van de overheid en de consumenten.

Minister *Vera Dua* erkent dat de controle van stookolietanks een delicaat probleem is, waarbij vele actoren zijn betrokken. Daar waar er in het verleden niets werd ondernomen, worden nu de eerste oplossingen aangereikt. Het is op zich een positieve verwezenlijking dat er effectief gasolietanks worden gecontroleerd. Daarbij mag niet uit het oog worden verloren dat er al een hele weg is afgelegd en dat alles van nul af moest worden opgebouwd.

De heer *Gilbert Van Baelen* herinnert eraan dat de betrokken sector een tweetal jaar geleden heeft toegezegd zelf de nodige maatregelen te nemen. Nu moeten echter vragen gesteld worden bij de

houding en de plannen van de sector, die eerder een defensieve dan wel een positieve actieve houding inneemt, wat niet bepaald een positief beeld van de sector schept.

– Toepassingsgebied van de milieubeleidsovereenkomst

De heer *Jos Bex* stelt vast dat niet iedereen voorstander is van een beperking van het toepassingsgebied tot gasolietanks met een totaalinhoud van maximum 20.000 liter. Volgens sommigen moet de MBO ook toepasselijk zijn op grotere tanks.

Volgens het verslag zijn zeer weinig gasolietanks in slechte toestand, terwijl volgens Premaz 13 percent van alle gasolietanks in Vlaanderen hoogstens voor nog vijf jaar gewaarborgd lekdicht zijn.

Niet alle aspecten van de vervuiling worden belicht. De (grond)water- en bodemverontreiniging komen aan bod, maar niet de luchtvervuiling. Aangezien de grondstoffen schaars zijn, moet dit bekeken worden in het kader van de energiezuinige verbranding, wat meer aan bod moet komen.

Minister *Vera Dua* erkent dat ook de andere milieuproblemen die verband houden met de gasolie-sector moeten worden aangepakt, zoals luchtverontreiniging. Via het stimuleren van de omschakeling naar een andere energiebron voor verwarming, waar op het niveau van de federale staatssecretaris voor energie aan wordt gewerkt, kan dit probleem worden aangepakt.

– Gebruiksduur en duurzaamheid van de gasolietanks

De gebruiksduur van de gasolietanks is volgens de heer *Jos Bex* een ander voorbeeld van tegenstrijdige of onvolledige informatie in de documentatie. De gebruiksduur gaat van 60 jaar in het ene document tot 100 jaar in een ander document.

De heer *François Wambacq*, afdelingshoofd van de afdeling Milieuvergunningen, repliceert dat nieuwe gasolietanks ontegensprekelijk een langere duurzaamheid hebben. Nieuwe gasolietanks worden geplaatst onder toezicht van erkende technici en met naleving van een code van goede praktijk. Rond de tanks wordt een elektrisch isolerende beschermingslaag aangelegd. Op die manier kan via elektrische stroommetingen (potentiaalverschilmetingen) worden nagegaan of de isolatielaag beschadigd is. De potentiaalmeting biedt een grote garantie om de kans op (toekomstige) lekken vast te stellen.

De toepassing van de tests bij oude ondergrondse tanks, waarvan men niet weet op welke wijze ze in de grond zijn geplaatst, zullen geen volledige zekerheid bieden. Het grote probleem schuilt voornamelijk in het gebrek aan kennis over de (wijze van) vroegere plaatsing van tanks, omdat er vroeger geen normen bestonden. Stel dat een ondergrondse metalen tank zonder enige bescherming in de grond is geplaatst, dan zal de potentiaalverschilmeting als resultaat geven dat de tank helemaal lek is, terwijl de tank mogelijk nog volledig onbeschadigd is. Bij oude tanks kan men dus technisch gezien geen volledige, betrouwbare gegevens garanderen, bij nieuwe gasolietanks wel. Er is bij oude tanks te veel onzekerheid over verschillende factoren zoals het materiaal, de constructie, de wijze van plaatsing en dergelijke.

– *Buiten gebruik gestelde gasolietanks*

Op de vraag van de heer *Gilbert Van Baelen* naar de controle van niet langer in gebruik zijnde gasolietanks, antwoordt de *minister* dat met betrekking tot de tanks die buiten gebruik gesteld zijn zonder dat ze verwijderd of opgevuld zijn (de zogenaamde “bommen”) aan OVAM opdracht is gegeven om in te schatten over hoeveel tanks het gaat en om deze verontreiniging weg te werken. In Nederland werden deze tanks opgekuist tijdens de “Operatie Tankslag”.

– *Eerste doelstelling van de MBO*

De heer *Paul Wille* wijst erop dat de onzekerheid bij de consument niet is weggenomen. De heer *Jos Bex* haalt aan dat slechts een beperkt aantal van de verdelers (62 op 450, waarbij dan nog enkele dubbeltellingen) zich heeft geschaard achter de toepassing van de MBO, wat een mager resultaat is na één jaar toepassing van de overeenkomst. De sector scoort dus ondermaats inzake informatieverstrekking aan en communicatie met de gebruikers van een gasolietank. Daarnaast zijn er tegenstrijdigheden in de documentatie gevoegd bij het jaarverslagen.

Ook de *minister* is van mening dat de consument volledige duidelijkheid moet krijgen over de prijzen en de erkende technici, en ook moet worden aangezet om zich in orde te stellen.

– *Tweede doelstelling van de MBO*

De heer *Jos Bex* verwijst naar tegenstrijdigheden wat betreft het aantal “groene doppen”. Er circuleren verschillende cijfers, gaande van 50 tot 65 procent. Het commissielid veronderstelt dat niemand

met zekerheid het exacte percentage kan geven. De gegevens van de desbetreffende telefonische enquête zijn onbetrouwbaar.

De *minister* zegt niet op de hoogte te zijn van de wijze waarop de enquête werd uitgevoerd.

De heer *Gilbert Van Baelen* stelt dat gasolietanks die niet beschikken over een “groene dop”, theoretisch gezien niet meer mogen (bij)gevoerd worden, maar dat het desondanks toch gebeurt. Als argumentatie om toch bij te vullen, wordt gewezen op de algemene onduidelijkheid.

– *Derde doelstelling van de MBO*

De heer *Paul Wille* stelt inzake de controle door een onafhankelijk controlebureau vast dat conformiteitsattesten worden afgeleverd zonder data, erkenningsnummer, naam van de technicus noch vermelding van de uitvoeringsvoorwaarden.

De lijst van de erkende controleurs wordt bekend gemaakt tegen ten laatste 1 juni 2002. Tegen 1 augustus 2002 zouden die erkende controleurs echter een zeer groot aantal gasolietanks moeten hebben gecontroleerd, waarbij men zich volgens de heer *Gilbert Van Baelen* moet afvragen of dit geen onmogelijke opgave is op dergelijke korte termijn.

– *Vierde doelstelling van de MBO – Databank*

De heer *Jos Bex* vraagt zich af of al het administratieve werk voor het volledige registratieproces, met mailings, herinneringen en dergelijke, nodig is. Zou dit niet op een eenvoudiger wijze kunnen worden georganiseerd? Er zijn trouwens nog talrijke andere milieuproblemen, die niet, en zeker niet op deze ingewikkelde wijze, in kaart worden gebracht.

Voor de oprichting van de databank en van het fonds, die aan elkaar zijn gekoppeld, en de daarmee verbonden controles, moeten concrete data vooropgesteld worden volgens de heer Bex. In de bij het jaarverslag gevoegde documentatie staat trouwens ergens te lezen dat de in de MBO vastgestelde termijnen inzake verstrekking van informatie aan verdelers en klanten volgens de sector niet realistisch zijn. Aan de andere kant is er in de documentatie te lezen dat de MBO er is gekomen ter vervanging van de eerdere, strenge normen die niet haalbaar waren volgens de sector.

Ook de heer *Gilbert Van Baelen* vindt het storend dat er geen enkele vooruitgang is geboekt bij de oprichting van het fonds. De spreker erkent wel de knelpunten. De sector zou bijvoorbeeld kunnen

natrekken wie geen gas- of elektrische verwarming heeft (via samenwerking met intercommunale verenigingen) om zo tot een eerste afbakening van het aantal potentiële gebruikers te kunnen komen. Misschien kan ook via de notarissen informatie worden bekomen.

De afwezigheid van een uitgewerkte databank valt te betreuren. Ook de *minister* heeft vragen bij de koppeling van databank en fonds, die in feite los van elkaar staan. Met betrekking tot de vraag of het effectief nodig is dat er een databank wordt gecreëerd om de (andere) doelstellingen te bereiken, verwijst de minister naar de discussie voorafgaand aan het sluiten van de milieubeleidsvereenkomst.

– *Vijfde doelstelling van de MBO – Algemeen – Timing*

Het resultaat op het vlak van de timing van de onderzoeken is volgens de heer *Paul Wille* werkelijk onvoldoende. Aangezien er geen databank is ontwikkeld, kon niet nagegaan worden of en in welke mate de vijfde doelstelling is gerealiseerd. Omdat niet geweten is waar de gasolietanks gecontroleerd zijn en waar niet, is het onmogelijk om na te gaan of gasolietanks gelegen in de nabijheid van waterwin- en beschermingsgebieden zijn gecontroleerd.

– *Vijfde doelstelling van de MBO – Testen*

De heer *Paul Wille* verwijst naar de problemen die blijven bestaan met betrekking tot de testmethodes. Er is veel onzekerheid over de methodes die moeten worden gebruikt. Aanvulling en verduidelijking zijn geboden.

Daarnaast is er geen voorgeschreven procedure inzake het opgraven van tanks voor een visuele controle. Niet alle lekkende tanks worden opgegraven. De testen geven blijkbaar ook vaak aanleiding tot implosie. De vraag is wie er dan verantwoordelijk is.

Volgens de beschikbare cijfers konden van 2.102 gasolietanks er 168 (8 percent) niet onderverdeeld worden wegens het niet-uitvoeren van de metingen, verkeerde melding van de metingen in het verslag of de onleesbaarheid van de resultaten in het verslag. Van deze gasolietanks zijn dus geen erken- de keuringen uitgevoerd door Premaz. Er is dus absoluut verbetering nodig.

Met betrekking tot de onbetrouwbaarheid van de technieken, verwijst de heer *Jos Bex* naar het volgens het verslag geringe aantal gasolietanks in slechte toestand, tegenover de veel ongunstige

gegevens terzake van Premaz. In de teksten van Premaz staat ook te lezen dat er geen enkele zinvolle conclusie kan worden gedestilleerd uit de onderzoeken.

De heer *Johan Malcorps* wijst op het belang van de preventieve controle. De lekdichtheidstest en de corrosietest zouden in feite moeten worden gecombineerd. De verzekeringssector blijkt alleen te willen meewerken wanneer ook corrosietests worden uitgevoerd. De spreker is gewonnen voor de combinatie van beide testen. Tot nog toe is een corrosietest slechts een mogelijkheid, maar geen verplichting. Het commissielid vraagt waarom de corrosietest niet wordt verplicht. Is dit te wijten aan de hoge kosten van dergelijke test ?

Minister *Vera Dua* erkent het belang van testmethodes die correcte informatie, inclusief een reële weergave van de risico's en problemen, verschaffen. De minister herinnert eraan dat de verplichtingen die bovenop de toenmalige Vlarem-regeling opgelegd werden, reeds op weerstand stootten. Er moet vooral duidelijkheid zijn. Reeds vroeger waren er vragen over de waarde van de lekdichtheidsproef. De invoering van de lekdichtheidsproef als aanvullende proef is dan ook een compromis, waarbij er ook rekening werd gehouden met de onzekerheid van een valabel alternatief. De technische begeleidingsgroep gaat trouwens ter vervanging van de lekdichtheidsproef onderzoeken welke andere methoden er bestaan. De consument kan nu niet gevraagd worden om nog tegen 1 augustus 2002 een bijkomende corrosietest te laten uitvoeren. Dat zou enkel aanleiding geven tot nog meer verwarring. De corrosietest zal wel worden opgenomen in de aanpassing van Vlarem. Volgens de minister lijkt het de beste oplossing om in de test te voorzien via de brandverzekering.

De heer *François Wambacq* wijst in het kader van de vragen over de waarde en correctheid van de tests, op het onderscheid dat in Vlarem wordt gemaakt tussen niet-ingedeelde tanks (noch meldings- noch vergunningsplichtige, kleinere opslagplaatsen) en de ingedeelde (grote opslagtanks) die meldingsplichtig zijn en waarvoor een strengere en uitgebreidere regelgeving van toepassing is.

In Vlarem is voorzien in een lekdichtheidsonderzoek en een corrosiviteitsonderzoek. De corrosietest en het corrosiviteitsonderzoek mogen niet met elkaar worden verward. Het huidige in Vlarem opgenomen corrosiviteitsonderzoek vindt zijn oorsprong in het feit dat een metalen gasolietank die ingegraven is in een corrosieve bodem meer kans heeft op aantasting en mogelijke lekkage. Het gaat

dus om een methode om de corrosiviteit van de bodem na te gaan. De tijdens de bespreking aangehaalde corrosietest betreft een onderzoek naar de lekbaarheid van de gasolietank.

Door de aanpassing van Vlarem kan de lektheidstest door een ander, minstens evenwaardig controlesysteem worden vervangen. Tot op heden heeft de bevoegde administratie nog geen aanvraag daartoe ontvangen. Een sluitend algemeen geldend controlesysteem voor de oude gasolietanks is volgens de heer Wambacq onmogelijk. Voor de nieuwe tanks is dat wel mogelijk. Voor het onderzoek van de lekbaarheid wordt door de technici geleidelijk meer gebruik gemaakt van algemeen aanvaarde alternatieve methoden (ultrasone in plaats van elektrische test), waarbij de kans op een eventuele implosie wegvalt.

– *Zesde doelstelling – Financierings- en verzekeringsmechanisme*

De heer *Johan Malcorps* pleit voor een positieve afwikkeling van de oprichting van het fonds. De verantwoordelijkheid voor een eventuele vervuiling ligt volgens de heer Malcorps toch grotendeels bij de sector zelf.

Het document dat is opgesteld onder leiding van de diensten van de federale staatssecretaris van Energie is volgens de heer *Jos Bex* positief te noemen. De erin vermelde invoering van een nultolerantie door de sector is een verheugend feit. De sector is blijkbaar ook bereid tot een integrale internalisering van de kosten over te gaan. Uit andere teksten bij het jaarverslag kan dan weer worden afgeleid dat niet alle betrokkenen op dezelfde lijn zitten.

Het voornemen tot oprichting van een fonds op federaal niveau en de wenselijkheid om de wetgeving onderling beter af te stemmen, zijn volgens de heer Bex echter illusoir. Het is niet noodzakelijk dat er voor de fondsvorming wordt gewacht op de andere gewesten. In bepaalde documenten die aan het jaarverslag zijn toegevoegd, staat trouwens te lezen dat de oprichting van het fonds geen federale aanlegenschap zou zijn, maar wel een taak van de Vlaamse milieuminister.

Als oplossing voor de financiering van het fonds wijst de heer Bex op de resultaten van de federale werkgroep financiering, waarin eerder werd voorgesteld om 0,5 frank per liter gasolie te laten betalen door de consument.

Ook de heer *Gilbert Van Baelen* pleit voor een snellere oprichting van het fonds.

De *minister* repliceert dat het de bedoeling is dat het fonds zou worden opgericht tegen ten laatste december 2002. Verschillende elementen wijzen er op dat die timing haalbaar is. Ook in de andere gewesten en op federaal niveau heerst de opvatting dat er zo spoedig mogelijk een regeling moet komen.

De heer *Jos Bex* stelt dat volgens de documentatie bij het jaarverslag het nog op te richten fonds tot drie jaar terug in de tijd zou gaan ter vergoeding van de kosten gemaakt naar aanleiding van de door lekkende gasolietanks veroorzaakte verontreiniging. Aangezien het nog absoluut niet zeker is wanneer het fonds effectief zal worden opgericht, is de vraag wat er zal gebeuren met de kosten die sommige betrokkenen nu reeds hebben gedaan en die door de beperkte retroactieve werking van drie jaar eventueel buiten die termijn zouden vallen. Daarom vraagt de heer Bex zich af waarom er precies in drie jaar retroactiviteit is voorzien en wat er zal gebeuren met reeds gedane saneringskosten, die niet door het fonds zouden vergoed worden.

– *Substitutie*

De heer *Paul Wille* heeft ook vragen bij de voorwaarde voor het bekomen van een vergoeding voor de sanering van een gasolietank, waarbij wordt gesteld dat de installatie verder op gasolie moet blijven werken. Door deze voorwaarde moet de burger die op het milieuvriendelijke aardgas overschakelt zelf volledig opdraaien voor de saneringskosten.

Ook voor de heer *Jos Bex* is het onaanvaardbaar dat er enkel wordt tussengekomen in de saneringskosten als de consument trouw blijft aan het product gasolie. In een informatiebrochure wordt die strikte voorwaarde opgenomen, terwijl in andere teksten sprake is van een franchise van 150.000 frank, of van 300.000 frank volgens weer andere teksten, die zou worden gehanteerd als men naar een andere energiebron overschakelt. De informatie aan verdelers en consument is eens te meer onvoldoende.

De *minister* antwoordt dat uit overleg met de gassector (Figas) blijkt, dat deze bereid is om particulieren die aansluiten op gas, financieel te ondersteunen om de gasolietank te verwijderen of ze te immobiliseren. Ook op federaal vlak wordt er gewerkt aan een regeling terzake. Ook de minister is geen voorstander van de bepaling dat slechts in

compensatie wordt voorzien als de consument een gasolie-installatie blijft houden. De minister is bereid om te trachten deze voorwaarde in de MBO te wijzigen.

– *Conclusie*

De heer *Gilbert Van Baelen* stelt voor om, gelet op de talrijke knelpunten, in de commissie een hoorzitting met de betrokken actoren te houden. Er is nood aan een globale inventarisatie, een duidelijke timing en een stappenplan.

De *minister* erkent dat een eventuele aanpassing van de milieubeleidsvereenkomst en de nood aan duidelijke voorwaarden verder moeten worden besproken. In ieder geval moet het fonds zo snel mogelijk starten. Ook moet er meer duidelijkheid komen, bijvoorbeeld inzake de erkende technici en de gehanteerde prijzen. De consument moet hierover volledige duidelijkheid krijgen en moet er ook toe worden aangezet worden zich in orde te stellen.

Ook de Belgische Federatie van Brandstoffenhandelaars wil volgens de minister zo snel mogelijk een goede oplossing.

De heer *Jacques Timmermans*, voorzitter, herinnert eraan dat het verslag aan de commissie werd bezorgd in uitvoering van artikel 12, § 1, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsvereenkomsten. Indien het Vlaams Parlement binnen een termijn van 45 dagen na ontvangst van het verslag bezwaar maakt tegen de milieubeleidsvereenkomst, zegt het Vlaamse Gewest de overeenkomst op.

De voorzitter concludeert uit de bespreking dat er vanwege de commissieleden geen dwingende vraag is tot opzegging of wijziging van de MBO. De commissie zal de uitvoering van de milieubeleidsvereenkomst echter verder opvolgen.

DEEL B. GEDACHTEWISSELING VAN 5 DECEMBER 2002 OVER HET ONTWERP VAN MILIEUBELEIDSOVEREENKOMST HOUDENDE WIJZIGING VAN DE LOPENDE MILIEUBELEIDSOVEREENKOMST GASOLIE-TANKS VOOR DE VERWARMING VAN GEBOUWEN

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak op 5 december 2002 een ontwerp van milieubeleidsvereenkomst houdende wijziging van de lopende milieubeleidsver-

eenkomst Gasolietanks voor de verwarming van gebouwen.

Het ontwerp werd op 19 november 2002 aan het Vlaams Parlement bezorgd in uitvoering van artikel 6, § 4, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsvereenkomsten.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING

– *Algemeen*

Mevrouw *Vera Dua*, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, herinnert aan de moeilijkheden om de milieubeleidsvereenkomst "Gasolietanks voor de verwarming van gebouwen" op punt te stellen en uit te voeren. De milieubeleidsvereenkomst is nochtans op twee punten heel belangrijk. Een eerste punt betreft de regeling van de controle op het lekken van stookolietanks, waarbij een nieuwe timing werd vooropgesteld. Daarover is heel wat discussie geweest, ook in de media. Vanuit de sector krijgt de minister nu het signaal dat de timing van de controles wordt gerespecteerd. Er worden wel problemen gemeld met de praktijken van sommige erkende technici. Een tweede belangrijk element van de milieubeleidsvereenkomst is de oprichting van een fonds dat zou worden gefinancierd door de sector en dat zou tussenkomen in de sanering van bodemverontreiniging veroorzaakt door lekkende stookolietanks. In het voorliggende ontwerp van milieubeleidsvereenkomst houdende wijziging van de lopende overeenkomst zijn enkele wijzigingen met betrekking tot de oprichting van het Fonds opgenomen.

– *Krachtlijnen*

Het Fonds zou worden opgericht door de sector binnen een kader opgericht door de gewestelijke overheden. Het Fonds heeft als werkterrein de gasolietanks voor de verwarming van de gebouwen en beoogt zowel preventie (informatie- en sensibiliseringscampagnes) als sanering van bodemverontreiniging. Voor de tussenkomst in de saneringskosten is in een maximumbedrag van 250.000 euro voorzien. Het Fonds moet jaarlijks een algemeen sanerings- en preventieplan opstellen dat de voorwaarden en de grootte van de financiële tussenkomsten vastlegt. Dat plan moet aan het Vlaamse Gewest worden voorgelegd. In uitvoering van het plan moeten jaarlijks een sanerings- en preventieprogramma worden opgesteld die een raming bevatten van de globale kosten van de tijdens het werkingsjaar te nemen preventieve maatregelen en uit te voeren saneringen.

Elk gewest kan 2 personen aanduiden voor de raad van beheer van het Fonds, dat zal worden gefinancierd door een bijdrage per liter op de markt gebrachte gasolie.

De gewesten moeten het Fonds erkennen en verbinden zich ertoe te streven naar een geharmoniseerde wetgeving.

– *Knelpunten*

De *minister* verwijst naar de adviezen die werden uitgebracht door de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-Raad) en de Sociaal-economische Raad van Vlaanderen (SERV). Daaruit blijkt dat er consensus is over de doelstellingen, maar dat de belangrijke knelpunten bij de realisatie ervan liggen. Die hebben volgens de minister te maken met de ingewikkelde structuur van de Belgische staat.

De afspraak met het federale niveau was oorspronkelijk dat de sector via een ministerieel besluit verplicht zou worden tot het betalen van een bijdrage. De Raad van State had echter belangrijke bedenkingen bij dat besluit omdat er volgens de Raad geen wettelijke basis voor was. Aan die opmerking zou tegemoet worden gekomen door een wettelijke basis te creëren in de programmawet bij de begroting 2003. Het advies van de Raad van State blijft echter negatief omdat er op federaal niveau een bijdrage zou worden geïnd voor het financieren van een aangelegenheid die tot de bevoegdheid van de gewesten behoort. Volgens de minister zijn er echter voldoende juridische argumenten om dat bezwaar te weerleggen. Het is voorlopig afwachten welke beslissing hierover zal worden genomen en in welke wet de regeling zal worden opgenomen.

De MiNa-Raad en SERV gaan volgens de minister grotendeels akkoord met de voorgestelde regeling maar vinden dat deze enkel kan worden gerealiseerd via het instrument van een samenwerkingsakkoord tussen de gewesten en de federale overheid. Vanuit deze quasi gemeenschappelijke visie adviseert de SERV om het ontwerp van overeenkomst niet te sluiten, maar dringend werk te maken van het bedoelde samenwerkingsakkoord; de MiNa-Raad stelt slechts in afwachting van het samenwerkingsakkoord en onder een aantal uitdrukkelijke voorwaarden, te kunnen instemmen met het sluiten van het ontwerp van milieubeleids-overeenkomst.

De Vlaamse regering heeft ingestemd met de visie dat een samenwerkingsakkoord het meest geschikte instrument is om de voorgestelde regeling te re-

aliseren, maar vindt het opportuun om, in afwachting van het samenwerkingsakkoord, de lopende milieubeleids-overeenkomst te actualiseren. Daarbij wegen de voordelen verbonden aan een snelle invoering van de fondsregeling door op de eraan verbonden nadelen. De procedure tot goedkeuring van de voorliggende milieubeleids-overeenkomst loopt reeds in de andere gewesten. Het wachten op een nieuw samenwerkingsakkoord zou tot aanzienlijke vertraging leiden.

II. BESPREKING

– *Toepassingsgebied*

De heer *Patrick Lachaert* vraagt of ook bedrijven een beroep kunnen doen op de tussenkomst van het Fonds in de saneringskosten. Het criterium lijkt immers enkel de inhoudsmaat van de betrokken gasolietanks te zijn.

Ook de heer *Johan Malcorps* vraagt wat concreet het gevolg is van de beperking van het toepassingsgebied tot stookolietanks die een inhoud hebben van maximum 20.000 liter. Wat betekent dit concreet bijvoorbeeld voor grotere appartementsgebouwen?

Minister *Vera Dua* bevestigt dat het toepassingsgebied beperkt blijft tot tanks met een maximuminhoud van 20.000 liter (klasse 3 van de milieuvergunningreglementering) bestemd voor de verwarming van gebouwen. Indien een bedrijf een dergelijke tank gebruikt om het gebouw te verwarmen, valt die onder het toepassingsgebied van de milieubeleids-overeenkomst.

– *Algemeen – adviezen SERV en MiNa-Raad – opmerkingen Raad van State*

De heer *Johan Malcorps* besluit uit de lectuur van het ontwerp van milieubeleids-overeenkomst en de uitgebrachte adviezen dat de procedure tot wijziging van de lopende overeenkomst moet worden voortgezet. Uit eerdere discussies is immers gebleken dat er wel degelijk een sociaal probleem is wat betreft de sanering van de verontreiniging veroorzaakt door stookolietanks en dat is een reden om deze zaak niet laten aanslepen. Ook op het federale niveau en in andere gewesten lopen er procedures en het lid ziet er geen probleem in dat het Vlaamse Gewest nu vooruitloopt op het samenwerkingsakkoord.

Het is volgens het lid ook een belangrijk signaal dat de sector in de voorliggende overeenkomst ak-

koord gaat met het principe van de oprichting van een fonds. Er werden inspanningen van de burger gevraagd en het is belangrijk dat nu snel duidelijkheid wordt geschapen. Het lid meent dat het Vlaams Parlement zich daarom niet moet verzetten tegen het sluiten van de overeenkomst.

De heer Malcorps wil zich verder aansluiten bij een aantal opmerkingen in de adviezen. Zo merkt de SERV terecht op dat de periode 31 juli 2002 tot 30 augustus 2002 niet ernstig is voor een openbaar onderzoek. Het wekt dan ook geen verwondering dat er geen bezwaren en opmerkingen zijn ingediend. Het lid verwijst naar een eerder voorstel, gedaan tijdens de vorige legislatuur, om het houden van een openbaar onderzoek in de maanden juli en augustus te vermijden. Misschien kan de commissie een algemene aanbeveling in die zin formuleren.

Het is inderdaad belangrijk dat er een verplichting voor de hele sector kan worden opgelegd door een besluit op federaal niveau. Indien de regeling geschraagd wordt op vrijwillige bijdragen, blijft het gevaar op vrijbuitersgedrag (free-riding) en dus uitholling van de overeenkomst, reëel. De heer Malcorps schaarst zich ook achter de opmerking van de SERV dat belangrijke modaliteiten van de voorgestelde regeling nog moeten worden vastgelegd. Het lid vraagt zich bijvoorbeeld af wat het maximumbedrag van de tussenkomst per schadegeval zal zijn in de toekomst. De overeenkomst legt nu weliswaar het bedrag van 250.000 euro per schadegeval vast, maar het Fonds houdt zich het recht voor om, indien de verontreiniging ontstaan is na het verstrijken van de termijn van 36 maanden volgend op de ondertekening van de wijzigingsovereenkomst, slechts tussen te komen in het gedeelte van de saneringskosten dat een nader te bepalen bedrag overschrijdt. Dit bedrag wordt in onderling overleg tussen de sector en het gewest vastgelegd. Waarom wordt dit voorbehoud op langere termijn gemaakt ?

De heer *Patrick Lachaert* vraagt verdere verduidelijking over de door de Raad van State gemaakte opmerkingen over de bevoegdheidsverdeling tussen de federale en gewestelijke overheden.

Minister *Vera Dua* maakt de algemene opmerking dat een milieubeleidsovereenkomst steeds tot stand komt na onderhandelingen met de sector. In die onderhandelingen wordt getracht zo ver mogelijk te gaan, maar indien er geen akkoord bestaat over een tekst, kan ook geen overeenkomst worden gesloten. In die zin is het duidelijk dat de bepalingen in de milieubeleidsovereenkomsten niet steeds geheel overeenstemmen met de tekst die het

Vlaamse Gewest voor ogen had. Belangrijk als eerste stap is echter dat in de overeenkomst staat dat de sector zich vrijwillig engageert om een fonds op te richten dat zal worden gespijsd door de gebruikers van gasolie. Omdat het om een vrijwillige bijdrage gaat, is er geen garantie dat iedere onderneming in de sector zal deelnemen. Dat zijn echter de grenzen van een vrijwillige overeenkomst.

Het opleggen van de verplichting tot het storten van een bijdrage aan de hele sector is een meer geschikte oplossing, die echter niet tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest behoort. Op federaal niveau kan een dergelijke verplichting worden opgelegd, maar daar stuit men volgens de minister op de bezwaren van de Raad van State tegen het opleggen van een bijdrage op federaal niveau voor het financieren van een gewestaangelegenheid.

De heer *Jacques Timmermans* voegt eraan toe dat het de bedoeling is dat het Fonds wordt gefinancierd via een bijdrage per liter en dat deze bijdragen worden doorgerekend aan de consument. Het prijsbeleid inzake aardolieproducten is echter een federale bevoegdheid.

De heer *Patrick Lachaert* vraagt of het gewest dan geen andere mogelijkheid heeft om deze bijdrage te innen.

Volgens minister *Vera Dua* zou een vorm van milieuheffing een mogelijkheid zijn, maar dat is dan weer een totaal ander uitgangspunt dan een bijdrage. Bovendien was het uitdrukkelijk de bedoeling dat de drie gewesten samen zouden optreden. Uiteindelijk is een samenwerkingsakkoord de beste manier om uit deze impasse te geraken, zoals ook voor de sanering van benzinstations is gebeurd (samenwerkingsakkoord tussen de federale overheid en de gewesten betreffende de uitvoering en de financiering van bodemsanering van tankstations). Een samenwerkingsakkoord is ook de beste oplossing om het vrijbuitersgedrag te beperken.

De minister vindt de opmerking van de heer Malcorps over een openbaar onderzoek in de maand augustus terecht. Er wordt getracht zoveel mogelijk de vakantiemaanden te vermijden, maar soms is de timing nu eenmaal erg strak. In de Vlaamse regering was er reeds een discussie over de talrijke openbare onderzoeken. De minister wil in de sector leefmilieu nagaan of alle openbare onderzoeken zinvol zijn en hoe ze het best worden aangepakt. Sommige openbare onderzoeken, bijvoorbeeld over de afbakening van het Vlaams Ecologisch Netwerk, zijn zeker zinvol en met de bezwaarschriften wordt zoveel mogelijk rekening ge-

houden. Bij openbare onderzoeken over milieubeleidsovereenkomsten wordt vaak vastgesteld dat enkel de bij de onderhandeling betrokken federaties bezwaren indienen. De gewone burger reageert niet op de publicatie van een dergelijke ontwerpovereenkomst in het Belgisch Staatsblad.

De heer *Malcorps* meent dat er ook nog een tussengroep is die met een dergelijk openbaar onderzoek kan worden bereikt, in dit geval bijvoorbeeld de beheerders van appartementsgebouwen.

De *minister* repliceert dat daartoe het openbaar onderzoek op een andere manier moet worden aangepakt. De minister antwoordt verder dat het bedrag van 250.000 euro in overleg met de sector werd vastgesteld voor een periode van 3 jaar. Het is nu moeilijk in te schatten wat het totale bedrag aan tussenkomsten zal zijn dat door het Fonds moet worden betaald. Het is nu ook nog niet duidelijk wat het engagement zal zijn van de verzekeringssector.

De heer *Malcorps* repliceert dat het nu reeds om een maximumbedrag gaat. De kosten daarboven moeten door de gedupeerde worden betaald. Indien het maximumbedrag nog zou dalen, kan er een sociaal probleem ontstaan wat de saneringskosten betreft. Het lid vindt dat dit nauwlettend in het oog moet worden gehouden. De *minister* meent dat het niet de bedoeling kan zijn dit bedrag nog te verlagen.

– Technische vragen

Mevrouw *Marleen Van den Eynde* verwijst naar een document waarin de krijtlijnen van de harmonisatie van de gewestelijke wetgeving zijn opgenomen. Inzake de plaatsing van stookolietanks wordt daarin gesteld dat het volume van de inkuiping gelijk moet zijn aan het volume van het reservoir. Het lid vindt dit een enge definiëring. Waarom mag de inkuiping niet groter zijn dan het volume van het reservoir, zodat later een grotere tank kan worden geplaatst ?

Inzake de exploitatievoorwaarden wordt gesteld dat er een efficiënte overvulbeveiliging aanwezig moet zijn. Mag dit ook een elektronische sonde zijn ? Die kan bijdragen tot een betere beveiliging tegen ongelukken bij de bevoorrading.

De technische controles zouden om de 15 of 20 jaar moeten plaatsvinden. Is deze periode niet te lang ? Het lid pleit voor het opleggen van een technische controle om de 10 jaar.

Andere vragen van mevrouw Van den Eynde zijn of er geen lekdetectiesysteem moet worden geplaatst en of de verantwoordelijkheid van de installateurs niet moet worden benadrukt bij de plaatsing. De installateur zou de kwaliteit van de bodem moeten bestuderen vooraleer een tank te plaatsen. Het lid vraagt tot slot of het gebruik van dubbelwandige tanks niet moet worden verplicht, ook wanneer het om tanks in kunststof gaat. Een dubbele wand is immers steeds een extra beveiliging. Is voor de tanks in kunststof ook het gebruik van polyethyleen (PE) toegelaten ?

Minister *Vera Dua* maakt de algemene opmerking dat het belangrijk is dat de installatie en de controle deskundig worden uitgevoerd. Er werd een systeem van erkende technici uitgewerkt. Indien nodig kan de erkenning door de administratie worden ingetrokken.

De heer *François Wambacq*, afdelingshoofd van de afdeling Milieuvergunningen van Aminal, verduidelijkt dat de regels voor inkuiping in Vlare II (deel 5, hoofdstuk 5.17, en deel 6, hoofdstuk 6.5) minimumregels zijn. De inkuiping mag dus groter zijn dan het volume van het reservoir. Voor bestaande bovengrondse tanks is inkuiping niet verplicht. Vlare laat ook alternatieven voor de overvulbeveiliging toe, zoals bijvoorbeeld de elektrische sonde. Ook inzake lekdetectie zijn alternatieve oplossingen mogelijk op voorwaarde dat ze evenwaardig zijn en door de erkende technicus worden aanvaard.

De kwaliteit van de technische controle is sterk afhankelijk van de tijd die de technicus aan de controle wil besteden. In het kader van de lopende milieubeleidsovereenkomst kan daarom door de sector een minimumprijs worden overeengekomen, die zou moeten overeenstemmen met de prijs waarvoor een degelijke technische controle kan worden uitgevoerd. Dat moet helpen vermijden dat controles wel goedkoop, maar niet accuraat gebeuren.

In Vlare is ook opgenomen dat de installatie van een nieuwe tank door of onder toezicht van een erkende technicus moet worden uitgevoerd. De regelgeving is dus zo opgevat dat niet alleen het (uitdovend) probleem van de bestaande tanks wordt aangepakt, maar ook toekomstige problemen met nieuwe tanks worden vermeden.

De houders in kunststof zijn doorgaans vervaardigd uit gewapend polyester. Alternatieve materialen zijn toegelaten op voorwaarde dat ze evenwaardig zijn. De vraag is dus of polyethyleen vol-

doende stevig is. Houders in kunststof moeten niet dubbelwandig zijn omdat er geen corrosiegevaar bestaat, in tegenstelling tot (ondergrondse) metalen tanks.

– *Conclusie*

De heer *Jacques Timmermans*, voorzitter, herinnert aan de mogelijkheid die het Vlaams Parlement heeft om verzet aan te tekenen tegen de sluiting van de overeenkomst (artikel 6, § 4, van het decreet van 15 juni 1994 betreffende de milieubeleidsovereenkomsten). De voorzitter stelt na de discussie vast dat de commissie geen redenen ziet om verzet aan te tekenen.

De verslaggevers,

De voorzitter,

Paul WILLE

Jacques TIMMERMANS

Johan MALCORPS
